

Sacrale neuromodulatie (SNM)

51.077N

Jan Yperman Ziekenhuis • Briekestraat 12 • 8900 Ieper
057 35 35 35 • info@yperman.net
www.yperman.net •

Deze brochure is bedoeld om je te informeren betreffende SNM.

Je vindt in deze brochure meer informatie over de behandeling van blaascontroleproblemen: de indicaties, het werkingsmechanisme, de proefbehandeling, implantatie, voorzorgsmaatregelen en antwoorden op veel gestelde vragen.

Heb je bijkomende vragen? Neem gerust contact op met jouw arts.

Indicaties

Er zijn verschillende soorten blaascontroleproblemen:

Bij overactieve blaas met urineverlies (aandrang-incontinentie) heb je mogelijk:

- Urineverlies als je een sterke drang voelt om naar het toilet te gaan
- Urineverlies als je niet snel genoeg toilet bereikt
- Urineverlies bij het drinken van zelfs maar een klein beetje vloeistof of bij het horen of aanraken van stromend water

Bij overactieve blaas zonder urineverlies (aandrang-frequentie) heeft u mogelijk:

- Regelmatige en oncontroleerbare aandrang om te urineren
- De neiging om vaker dan normaal naar het toilet te gaan (>7keer per dag)
- Het gevoel dat jouw blaas niet helemaal leeg is, zelfs als je net naar het toilet bent geweest

Bij urineretentie (vasthouden van urine) heeft u mogelijk:

- Langere periodes die je op het toilet doorbrengt, maar alleen een zwak, druppelend straaltje urine plast
- Urineverlies (overloop incontinentie)
- Geen gevoel dat jouw blaas vol is
- Een katheter nodig om jouw blaas te legen

Werkingsmechanisme

Sacrale neuromodulatie werd ontwikkeld in de vroege jaren tachtig van de vorige eeuw en is sinds 1994 goedgekeurd in Europa.

Sacrale neuromodulatie draagt bij aan het herstel van de normale zenuwactiviteit waardoor je normaal kunt plassen. Bij deze therapie wordt gebruik gemaakt van een geïmplanteerde neuromodulator. Dit apparaatje geeft, via een geïmplanteerde electrode, lichte elektrische pulsen af aan een zenuw die vlak boven je stuitbeen ligt. Hierdoor kan men terug een betere communicatie bekomen tussen het zenuwstelsel en de blaas.

Sacrale neuromodulatie wordt uitgevoerd in 2 fasen :

1. De eerste fase bestaat uit een proefbehandeling met een uitwendige stimulator, waarbij wordt nagegaan in welke mate de therapie een positief effect heeft op jouw symptomen.
2. Indien de proefbehandeling effectief is gebleken, stelt jouw arts je voor om over te gaan tot de tweede fase, nl. het plaatsen van een definitieve implanteerbare neuromodulator.

Proefbehandeling

De proefbehandeling is een tijdelijke fase waarin wordt gemeten hoe effectief SNM is in jouw dagelijks leven. Het is de enige methode om een indicatie te geven van het effect die de behandeling bij jou kan hebben op de lange termijn.

Hoe is de proefbehandeling opgezet?

In jouw onderrug wordt een electrode (een dunne draad) ingebracht in de buurt van de zenuwen die van invloed zijn op jouw blaas. Deze electrode wordt vervolgens aangesloten op een externe stimulator, die lichte elektrische pulsen afgeeft aan de zenuwen. Deze ingreep duurt normaal gesproken minder dan een uur.

Hoe voelt de stimulatie aan?

Het gevoel dat iemand ervaart tijdens de stimulatie verschilt per persoon. De meesten beschrijven de stimulatie als een licht “trekkend”, “tintelend” of “kloppend” gevoel in hun bekkenbodemgebied (rond de vagina-balzak of anus of perianaal) of in de grote teen. De stimulatie mag niet hinderlijk of pijnlijk zijn en kan worden aangepast. Na verloop van tijd kan er enige gewenning ontstaan waarbij je de stimulatie minder duidelijk voelt. De stimulatie kan te allen tijde, op ieder moment worden aangepast.

Zorg dat al je vragen door jouw arts worden beantwoord en dat je goed weet hoe het systeem werkt voordat je naar huis gaat.

Wat moet ik doen als ik thuis ben?

Afhankelijk van de indicatie en techniek kan de proefbehandeling een aantal dagen tot een aantal weken duren. Je kunt gewoon jouw dagelijkse dingen blijven doen en schrijft daarbij alle symptomen op in mictielijsten of plasdagboek. Vermijd zware lichamelijke activiteiten tijdens de proefbehandeling, omdat daarbij de electrode van zijn plaats zou raken. Vermijd bukken, strekken of het optillen van zware voorwerpen.

Uw vervolgspraak

Nadat de proefbehandeling is afgerond, heb je een nieuwe afspraak met jouw arts of verpleegkundig specialist. Dan wordt gekeken naar jouw mictielijsten of plasdagboek, om te bepalen of jouw klachten zijn verminderd en om vast te stellen of de behandeling geschikt is voor jou. Als de proefbehandeling geen succes is, wordt de electrode verwijderd.

Veel gestelde vragen over de proefbehandeling

- Kan ik tijdens de proefbehandeling werken?
In principe wel, behalve als je bij jouw werk zware lichamelijke inspanning moet verrichten.
- Mag ik mijn mobiele telefoon gebruiken?
Ja dat levert geen probleem op.
- Kan ik onder de douche of in bad gaan?
- Bespreek dit met jouw arts. Een bad nemen kan niet. We raden je aan om jezelf te wassen met een spons of een washandje.
- Mag ik sporten tijdens de proefbehandeling?
Nee, beperk jouw lichamelijke activiteiten, aangezien bij sporten de electrode van zijn oorspronkelijke plaats kan raken.
- Moet ik mictielijsten (plasdagboek) invullen?
Ja, tijdens de proefbehandeling moet je de mictielijsten (plasdagboek) invullen. Probeer deze zo volledig en nauwkeurig mogelijk in te vullen, want het wordt gebruikt om te bepalen hoe effectief de behandeling is.
- Mag ik sex/geslachtsgemeenschap hebben?
Wij raden je af om tijdens de proefbehandeling seksueel actief te zijn, omdat de electrode daardoor van zijn plaats kan raken. Met een permanent geïmplantiseerd systeem is sex/geslachtsgemeenschap wel mogelijk vanaf enkele weken na de implantatie.
- Is de proefbehandeling weer terug te draaien?
Ja, de proefbehandeling kan worden teruggedraaid. De stimulatie kan elk moment worden stopgezet en indien nodig de electrode worden verwijderd.

Implementatiefase

Wat gebeurt er tijdens het implanteren?

Tijdens deze fase wordt een implanteerbaar apparaat (ook neuromodulator genoemd) gekoppeld aan de electrode. Deze wordt bovenaan in de bil geplaatst en is van buitenaf niet zichtbaar.

Wat gebeurt er na het implanteren?

Vervolgens wordt de neuromodulator geprogrammeerd via een programmeerapparaat dat boven de huid wordt gehouden. De neuromodulator blijft vanaf dat moment permanent in werking.

Je krijgt tevens een draagbaar patiënten-programmeerapparaat mee, waarmee je het stimulatie-niveau kunt aanpassen en de neuromodulator aan of uit kan zetten. Neem deze mee bij jouw vervolgspraken.

Er wordt ook een identificatiebewijs opgemaakt die je best steeds bij je draagt en aan het medisch personeel laat zien voordat bij jou onderzoeken of behandelingen worden gedaan. Normaal gesproken maakt je arts vervolgspraken met jou om te kijken of de instellingen voldoende effect hebben en om deze eventueel aan te passen.

Voorzorgsmaatregelen

Medische ingrepen en apparatuur

Vertel jouw arts of tandarts dat bij jou een neuromodulator geïmplanteerd is, voordat je medische onderzoeken of behandelingen moet ondergaan.

Met de juiste voorzorgsmaatregelen hebben de meeste medische handelingen en routineonderzoeken, zoals fluoroscopie of röntgen, geen invloed op de neuromodulator. De volgende medische apparatuur en behandelingen kunnen echter wel een negatieve invloed hebben op de neuromodulator

- MRI van het lichaam
- Defibrillatoren
- Lithotripsie (bv. verguizing van nierstenen)
- Bestralingsbehandelingen die boven de neuromodulator plaatsvinden
- Radiofrequente/microgolf ablatie
- Apparatuur voor echografisch onderzoek

Het is ook belangrijk om jouw arts te vertellen dat je een blaasneuromodulator hebt voordat bij jou diagnostisch onderzoek wordt gedaan met behulp van bewakingsapparatuur, zoals een elektrocardiogram (ECG), een holtermonitor, een electroencefalogram (EEG) of een implanteerbare hartmonitor. De pulsen van jouw neuromodulator kunnen namelijk het signaal verstoren dat je arts gebruikt voor diagnose. In dergelijke gevallen kan de stimulatie tijdens het onderzoek worden uitgeschakeld.

Commerciële apparatuur

Commerciële elektrische apparatuur (bijvoorbeeld booglasapparaten, inductieovens) en hoogspanningsleidingen kunnen als je er te dicht bij in de buurt komt, leiden tot storingen in jouw neuromodulator. Vertel jouw arts wanneer je in de omgeving van dergelijke apparatuur werkt.

Antidiefstalpoortjes en screeningsapparatuur

Screeningsapparatuur op luchthavens of de antidiefstalpoortjes in winkels, warenhuizen of bij banken kunnen ertoe leiden dat de neuromodulator wordt uitgeschakeld of ingeschakeld. Maak je daarover geen zorgen, het heeft geen invloed op jouw instellingen.

Zet jouw neuromodulator weer aan met behulp van jouw afstandsbediening. Om mogelijke problemen met de screeningapparatuur op de luchthavens te vermijden, kan je eventueel jouw identificatiebewijs laten zien en het verantwoordelijk personeel verzoeken of je niet door het screeningapparaat hoeft. Als je wel door een antidiefstalpoortje of apparaat voor veiligheidsscreening moet lopen, schakel jouw neuromodulator dan uit, loop naar het midden van het screeningpoortje en loop er gewoon doorheen.

Contra-indicatie!

Voorafgaand aan een operatieve ingreep, dient de neurostimulator afgezet te worden. Wie een blaasneuromodulator geïmplanteerd heeft gekregen kan niet worden behandeld met behulp van therapeutische diathermie (ook niet als de neuromodulator uit staat!). Gebruik dan ook nergens op het lichaam kortegolfdiathermie, microgolfdiathermie of therapeutische ultrageluiddiathermie (alles aangeduid met diathermie).

Veel gestelde vragen over de blaasneuromodulator op de lange termijn

Hoe groot is de blaasneuromodulator?

4,4 cm x 5,1 cm x 0,8 cm, 22g

Kunnen mensen zien dat ik een neuromodulator heb?

Aangezien het apparaatje zich helemaal onder de huid bevindt, kunnen andere mensen het niet zien

Wat doe ik als de stimulatie onaangenaam wordt?

Als de stimulatie een onaangenaam niveau bereikt, verlaag dan het stimulatieniveau met behulp van jouw patiëntprogrammeerapparaat.

Lig ik 's nachts wakker van de stimulatie?

Nee, dat is niet de bedoeling. Als dat wel het geval is, neem dan contact op met jouw arts.

Kan SNM gebruikt worden tijdens de zwangerschap?

Of deze therapie veilig is voor gebruik tijdens de zwangerschap of bevalling, is niet vastgesteld. Als je denkt dat je (mogelijk) zwanger bent, schakel jouw neuromodulator uit en overleg met jouw arts.

Kan ik na het implanteren van mijn neuromodulator nog seks hebben?

Ja, dat levert geen beperkingen op voor jouw seksuele activiteit.

Is een magnetron een apparaat dat de normale werking van de neuromodulator verstoort?

Meestal niet. De meeste huishoudelijke apparatuur heeft geen invloed op de werking van jouw neuromodulator.

Kan de batterij van de neuromodulator opgeladen worden?

Nee, de batterij kan niet opgeladen worden. De batterij is geïntegreerd in de neuromodulator en is daarom niet oplaadbaar.

Wat gebeurt er als de batterij van de neuromodulator leeg raakt?

Hierdoor verandert de elektrische stimulatie en deze heeft daardoor minder effect. Hierdoor kunnen jouw klachten terugkeren. Dit is echter normaal en geen reden om je zorgen te maken. Neem contact op met jouw arts als je voelt dat de stimulatie verandert (minder intensief, intensiever of anders) of jouw klachten terugkomen. Jouw arts controleert de batterij en besluit of de neuromodulator eventueel moet worden vervangen. Jouw afstandsbediening waarschuwt je ook als de batterij van jouw neuromodulator bijna leeg is.

Zal sacrale neuromodulatie mij beperken in mijn normale activiteiten?

Normaal gesproken zijn er geen beperkingen in jouw gebruikelijke activiteiten. Vermijd echter activiteiten waarbij je plotseling, sterk of regelmatig moet buigen, draaien, springen of rekken, zeker als dat kort na de operatie gebeurt. Deze bewegingen kunnen schade toebrengen aan de geïmplanteerde electrode of van invloed zijn op de geïmplanteerde neuromodulator. Neem contact op met jouw arts als je jou zorgen maakt of vragen hebt over deze of andere activiteiten.

Bewegingen hebben meestal geen invloed op het gevoel dat de stimulatie geeft. Bij snelle bewegingen of veranderingen van houding kan de geïmplanteerde elektrode echter verschuiven. Dit kan aanvoelen als een plotselinge toename van de stimulatie, zonder dat het stimulatieniveau is aangepast. Als de stimulatie op enig moment een onaangenaam niveau bereikt, verlaag dan het stimulatieniveau met behulp van jouw afstandsbediening of schakel de stimulatie uit. Vertel jouw arts over eventuele kenmerkende of terugkerende problemen.

Mag ik na het implanteren van mijn neuromodulator nog duiken?

Ja, maar ga niet dieper dan 10 meter en ga geen decompressiekamer in met een druk hoger dan 202,65 kilopascal (kPa), (2,0 ATA). Bespreek de effecten van hoge druk met jouw arts voordat je gaat duiken of een decompressiekamer gaat gebruiken.

Is het gevoel tijdens de proefbehandeling anders dan het gevoel na implantatie van de neuromodulator?

Vaak is dat vergelijkbaar maar er kan mogelijk een verschil zijn in de plaats en de intensiteit van de stimulatie. In de regel is er geen verschil in het effect van de therapie.

Moet ik de neuromodulator uit zetten bij het gaan plassen of stoelgang maken?

Meestal niet, overleg indien nodig met jouw arts

Moet ik de stimulatie af en toe uitzetten?

Nee, de stimulatie werkt continue op de manier zoals die door jouw arts of verpleegkundige is geprogrammeerd.

